

Državni zbor RS
Šubičeva 4
1000 Ljubljana
gp@dz-rs.si

Datum: 08. 11. 2023
Številka: 007-87/2023-4

Zadeva: Pripombe SOS na predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023

Spoštovana, spoštovani

Skupnost občin Slovenije je v pregled in obravnavo prejela predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023. V nadaljevanju vam posredujemo zbrane **splošne pripombe kot pripombe po členih**.

Splošne pripombe:

Ob spremembah Zakona o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023 je potrebno pri ukrepih za odpravljanje posledic poplav in zemeljskih poplav iz avgusta 2023 upoštevati celovite rešitve, ki ne bodo poslabševala stanja dolvodno na območju Spodnje Save.

Na območju Občine Brežice je velik del površin namenjen razlivanju voda in je tako rekoč območje pomembne retenzije za celo Slovenijo. Medtem, ko je retenzija ob HE Brežice »nadzorovana« in zagotavlja protipoplavno varnosti predvsem gorvodnim naseljem ob stoletnih vodah, ostajajo naselja Krška vas, Velike Malence, Čatež ob Savi, Mihalovec, Loče in Rigonce protipoplavno nezaščitene, saj protipoplavna zaščita, ki je del projekta izgradnje HE Mokrice še ni zgrajena. Z izgradnjo HE Mokrice je predvideno izboljšanje poplavne varnosti, a se izgradnja zamika v nedorečen časovni okvir, zato so nujni takojšnji ukrepi protipoplavne zaščite na območju občine Brežice in njihova vključitev v interventni zakonodajni okvir.

Iz tega vidika je nujno, da s tem, ko se zagotavljajo ukrepi za odpravljanje posledic avgustovskih poplav zagotovi tudi celovita protipoplavna zaščita na celotnem območju občine Brežice in mora le-ta biti vključena v Zakon o spremembah Zakona o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023 (Uradni list RS, št. 95/23). Potrebno je zagotoviti, da se zaradi protipoplavnih ukrepov v severnejših delih Slovenije ne poslabšuje stanje na območju Občine Brežice (z retenzijami – zadrževalniki na območjih poplavljanja vodotokov) ter da se zagotovi dokončna protipoplavna zaščita naselij v Občini Brežice (Krška vas, Velike Malence, Čatež ob Savi, Mihalovec, Loče in Rigonce). Potrebno je zagotoviti tudi protipoplavno zaščito naselja in industrijsko poslovne cone Slovenska vas, ki verjetno zaradi statusa Breganice kot mejne reke že več kot desetletje ni realizirano, naši pozivi pa vsa ta leta neuspešni ter tudi reke Sotle, ki je ravno tako obmejna reka in poplavlja vasi na slovenski in hrvaški strani.

Zakonsko določilo je potrebno dopolniti tudi v delu, ki se nanaša na pridobitev nepremičnin (tudi zemljišč) potrebnih za ureditev protipoplavne zaščite (hitrejša postopki pridobivanja zemljišč, vključno s hitrejšim postopkom razlastitve).

Pripombe po členih:

Predlagamo spremembo 26. člena Zakon o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023 (ZIUOPZP)

26. člen

(izjema od uporabe zakona, ki ureja javno naročanje)

Ne glede na prvi odstavek 21. člena ZJN-3 se za javna naročila za odpravo posledic naravnih nesreč na stvareh, vezanih na odpravo posledic poplav in plazov in ki so vključene v **končne ocene neposredne škode na stvareh zaradi posledic močne neurja z večdnevnimi obilnim deževjem s poplavami in plazovi (6. in 7. maj, 14. do 23. maj, 12. in 13. julij, 17. julijem in 3. avgustom, 4. avgustom)**, ki ga sprejme Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) v skladu z zakonom, ki ureja odpravo posledic naravnih nesreč, če vrednost javnega naročila ne presega vrednosti, od katerih dalje je potrebna objava v Uradnem listu Evropske unije, začeta do **31. oktobra 2024** uporablja drugi odstavek 21. člena ZJN-3.

Obrazložitev:

Za občine je izjema od ZJN-3 zelo dobrodošla, saj bo zmanjšala administrativna bremena ter skrajšala roke za izvedbo sanacij. Ker pa program odprave posledic naravnih nesreč še ni sprejet, občine izjeme še ne morejo uporabljati, prekratek pa je tudi končen rok za uporabo. Zato predlagamo, da se rok podaljša do 31. oktobra 2024.

3. člen predloga zakona

24.a člen (predplačila za obnovo stanovanj)

Prvi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

(1) Ne glede na drugi odstavek 52. člena ZJF in določbe zakona, ki ureja izvrševanje proračuna Republike Slovenije, ki urejajo predplačila, se del sredstev za obnovo v poplavah in plazovih poškodovanih ali uničenih stanovanj, izplača lastnikom stanovanj kot predplačilo.

Obrazložitev:

Iz stavka se izpusti določilo »ki so bila na dan 31.julija 2023 stalno naseljena«, saj imajo posamezniki tudi nepremičnine, v katerih ne bivajo stalno in so bile v poplavah poškodovane ali uničene in so v AJDO prijavili tudi škodo na teh objektih.

Iz sedanjega zapisa ni razvidno, ali ta dikcija pomeni da niso upravičeni samo do predplačila za škodo in bodo v nadaljevanju škodo vseeno dobili povrnjeno ali ta zapis pomeni, da lastniki za stanovanja, ki na dan 31.7.2023 niso bila stalno naseljena, sploh ne bodo dobili povrnjene škode.

V zvezi z upravičenostjo do prejema sredstev izpostavljam vprašanje, kdo bo ugotavljal razliko med dejanski stanjem in stanjem v uradnih evidencah in na kakšen način

6. člen predloga zakona:

62.a člen (ravnanje z onesnaženo zemljino) posledično sprememba 10 odstavka 150. člena

Doda se nov drugi odstavek, ki se glasi:

(2) Do 1.7.2024 se sredstva za izvajanje ukrepa mokrega čiščenja javnih površin za namene preprečevanja prašenja za občine Črna na Koroškem, Mežica, Ravne na Koroškem, Prevalje in Dravograd, kjer je ta ukrep zaradi posledic poplav ali plazov nujno potreben za varovanje zdravja ljudi, zagotavljajo v proračunu Republike Slovenije.

Obrazložitev:

Predlagamo, da se v povezavi z 62a členom in določilom, da država zagotovi prevzem in končno obdelavo onesnažene zemljine do 1.julija 2024, ustrezno spremeni tudi 10. odstavek 150. člena, tako da država sredstva za mokro čiščenje zagotavlja do istega datuma.

5. člen predloga zakona

59.b člen (nadomestilo za stroške bivanja v drugi stanovanjski enoti)

Predlagamo, da se 5. točka določnejše napiše.

Obrazložitev:

5. točka določa, da je posamezno gospodinjstvo upravičeno do enega nadomestila za stroške bivanja iz 4. točke. Ker je možno, da je gospodinjstev v stanovanjski enoti lahko več, npr. razširjena družina –dedek in babica ter hči s svojimi otroki... Po predlogu zakona bi bila v tem primeru upravičena dva gospodinjstva v eni stanovanjski enoti. Predlagamo, da se 5. točka navede bolj določno.

Nov 13. člen predloga zakona

za 118. členom se doda nov, 118.a člen, ki se glasi:

118.a člen

(Prenos sončnih elektrarn in obstoječih pogodb (net metering) na nadomestitven objekt)

Prenos dolgoročnih »Net metering« pogodb za sončne elektrarne.

V primeru nadomestitvene gradnje se mora zagotoviti prenos dolgoročnih sklenjenih pogodb za sončne elektrarne na nadomestitveni objekt pod pogoji, ki so veljali ob sklenitvi pogodbe za obstoječi objekt.

18. člen predloga zakona

151.a člen

(objekti za odstranitev)

Doda se nov odstavek:

(2) Zaradi izkazane poplavne ogroženosti kot posledice poplav in plazov iz avgusta 2023, s čimer bi lahko nastale posledice za življenje in zdravje ljudi in s tem povezanimi ukrepi za izboljšanje poplavne varnosti na celotnem porečju reke Savinje, se na območju predvidenih ukrepov, objekti odstranijo.

151.b člen

(strokovno mnenje)

Besedilo člena se spremeni tako, da se glasi:

Vladna služba za obnovo po poplavah in plazovih (v nadaljnjem besedilu: vladna služba za obnovo) izdelava strokovno mnenje, v katerem se opredelijo objekti, katerim zaradi izkazane visoke poplavne ogroženosti, erozije, zemeljskega ali hribinskega plazua grozi visoka nevarnost porušitve ali znatnega poškodovanja, **ter območja, kjer so predvideni ukrepi za zagotovitev poplavne varnosti.**

Iz mnenja morajo biti po pravilih stroke jasno razvidni razlogi, ki izkazujejo visoko stopnjo ogroženosti, zaradi katere preti visoka nevarnost porušitve ali znatnega poškodovanja objektov, zaradi česar bi lahko bilo ogroženo življenje in zdravje ljudi.

151.d člen
(nujni postopek s položitvijo odškodnine in varščine)

Besedilo člena se spremeni tako, da se glasi:

(1) Razlastitveni postopki na podlagi tega zakona se štejejo za nujne postopke, pritožba zoper odločbo o razlastitvi pa ne zadrži prenosa lastninske pravice. Razlastitveni upravičenec prevzame posest na razlaščeni nepremičnini v treh mesecih od vročitve razlastitvene odločbe razlastitvenemu zavezancu v **primerih, iz prvega odstavka 151.a člena. Za razlaščene nepremičnine, ki ležijo na ogroženem območju in so na tem območju predvideni protipoplavni ukrepi, razlastitveni upravičenec prevzame posest na razlaščeni nepremičnini, ko ima razlastitveni zavezanec možnost prevzeti nadomestitveni objekt.**

20. člen predloga zakona

157.a člen (določitev metodologije in normativov za določanje cen)
v 157.a členu se določa metodologija za določanje cen.

Ta opredelitev mora biti bolj jasna in časovno opredeljena.

157.b člen
(omejitev vrednosti)

Prvi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

(1) Za javna naročila, ki se izvajajo na podlagi 26. člena tega zakona in katerih predmet se nanaša na izvajanje vzdrževalnih del v javno korist na cestni in komunalni infrastrukturi ali izvajanju geotehničnih ukrepov za zavarovanje stvari naročnik, ki je organ samoupravne lokalne skupnosti (v nadaljnjem besedilu: organ), pri izračunu ocenjene vrednosti **kot izhodišče upošteva cene kalkulativnih postavk, ki se uporabljajo za vzdrževalna dela v javno korist in so objavljene na spletni strani DRSI, pri čemer so dovoljena odstopanja do 40 % cene.** Organ javnega naročila ne sme oddati ponudniku, katerega ponudba presega ocenjeno vrednost, izračunano na podlagi tega člena, razen če vladna služba za obnovo na podlagi pisnega zaprosila organa odobri odstopanje od ocenjene vrednosti javnega naročila. Vladna služba za obnovo organ o svoji odločitvi obvesti v 15 dneh od prejema zaprosila. V istem roku lahko vladna služba za obnovo od organa zahteva, da za predmetno javno naročilo izvede postopek javnega naročila v skladu z zakonom, ki ureja javno naročanje

Obrazložitev:

Predlagamo, da se kalkulativne postavke, ki se uporabljajo za vzdrževalna dela v javno korist in so objavljene na spletni strani DRSI ustrezno **uskladijo z aktualnimi tržnimi cenami** ali naj se v tem členu določi, da so kalkulativne cene objavljene na spletni strani DRSI **izhodiščne cene, za katere se dovoljuje odstopanje v višino do cca. 40 %.** Po

sedaj objavljenih kalkulativnih cenah izvajalci ne bodo pripravljene izvajati del in bomo imele občine, pa tudi država, s tem zelo velike težave.

S spoštovanjem,

Jasmina Vidmar, l. r.
generalna sekretarka Skupnosti občin Slovenije

Pripravil: Miha Mohor